

АНОТАЦІЯ

Назва дисципліни / освітнього компонента	Зіставна лексикологія
Освітня програма	Переклад (французька та англійська мови)
Компонент освітньої програми	Вибірковий
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	3 кредити / 90 годин
Вид підсумкового контролю з	екзамен
Мова викладання	Французька
Викладач	Тарасюк Наталія Юріївна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри романо-германської філології
CV викладача на сайті кафедри	https://drive.google.com/drive/folders/1vdvxuMCdOLRnOU916yrgo8enlF26nXhO
E-mail викладача	nataliia.tarasiuk@rshu.edu.ua

Мета та завдання навчальної дисципліни

Предметом вивчення курсу зіставної лексикології французької та української мов є лексичний склад французької мови у порівнянні з українською та принципи добору і використання мовних засобів з метою вираження певного змісту відповідно до різних стилістичних умов спілкування. **Метою** курсу є: систематичне співставлення фактів французької та української мов у системі функціонування їх у мовленні, найбільш повне висвітлення питань розходження у системах лексичного фонду обох мов; систематичний виклад теоретичних положень, висунутих вітчизняними та зарубіжними вченими у галузі лексикології французької та української мов; розгляд теоретичних та методологічних проблем зіставної лексикології, ознайомлення з розвитком різнопланових теоретичних концепцій вивчення проблемних питань даної науки.

Програмні компетентності: розгляд предмету зіставної лексикології у співвідношенні з курсами історії мови, граматики, фонетики та стилістики; вміння співставлення фактів лексичної системи французької та української мов у аспекті функціонування їх у мовленні.

Програмні результати: сума знань у галузі теоретичної проблематики визначення слова у системах французької та української мов; питання словотворення у сучасній французькій та українській мовах; знання з позицій типологічного аспекту порівняння лексичних систем французької та української мов таких важливих розділів лексикологічної

науки, як семантична структура слова, словниковий склад мови, фразеологія, етнологічні основи словникового складу мови, лексикографія; вміння використовувати методи лексичного аналізу та метод зіставного аналізу лексики з метою здійснення компаративної характеристики лексичних систем французької та української мов та вирішення практичних завдань перекладознавчого характеру.

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Предмет вивчення зіставної лексикології.

Тема 1. Предмет та методи вивчення зіставної лексикології.

Визначення предмета зіставної лексикології. Основні методи лексичного та компаративного аналізів. Синхронічний та діахронічний аспекти вивчення лексичних систем французької та української мов. Лексика як система французької та української мов. Зв'язок зіставної лексикології з іншими галузями мовної науки.

Тема 2. Знакова природа слова у системах французької та української мов.

Слово як основна одиниця мови, проблема визначення слова у французькій та українській мовах. Знакова природа слова, основні функції слова у системах французької та української мов, аналітизм та синтетизм вокабуляра порівнюваних мов. Структурно-семантичні зв'язки лексичних одиниць з фонетичною та граматичною системами двох мов, співвіднесеність фонетичних та граматичних форм слів у французькій та українській мовах.

Змістовий модуль 2. Принципи класифікації лексики французької та української мов.

Тема 3. Типологія вокабуляра французької та української мов.

Основні принципи класифікації лексики (типологічний аспект). Класифікація лексики французької та української мов відповідно до етимологічного та семантичного принципів. Польова природа лексики французької та української мов. Особливості синонімії, антонімії, омонімії у порівнюваних мовах. Функціональні ознаки паронімів, архаїзмів, неологізмів у лексичних системах французької та української мов.

Тема 4. Лексикографія, види франкомовних та україномовних словників.

Визначення лексикографії. Основні проблеми укладення словників у франкомовному та україномовному просторах. Одномовні словники: мовні, мовно-енциклопедичні, аналогічні словники, словники синонімів, аргю, частотні, фразеологічні, історичні, словники неологізмів. Двомовні та багатомовні словники: перекладні словники. Словники на паперових, електронних та інтернет носіях. Словники, укладені із залученням штучного інтелекту.

Змістовий модуль 3. Словниковий склад французької та української мов.

Тема 5. Джерела розвитку словника французької та української мов.

Семантичний розвиток лексики, фактори розвитку семантики слова у лексичних системах французької та української мов. Особливості словотворення та деривації у порівнюваних мовах, проблема похідності слова та словотвірного значення, фактори умотивованості словотвірного значення, визначені структурно-функціональним аспектом нострифікації словотвірних формантів у системах двох мов. Джерела запозичень у французькій та українській мовах. Проблема адаптації запозичень у порівнюваних мовах. Дублетні форми, лексика народна та книжна.

Тема 6. Типологічний аналіз фразеологічних систем французької та української мов.

Теоретичні та методологічні проблеми фразеології. Терія Ш. Баллі щодо фразеології у порівнянні зі східнослов'янськими вченнями про фразеологічну одиницю (збіги та розбіжності). Фразеологія у сучасних французькому, українському та східнослов'янському мовознавствах.

Тема 7. Проблема класифікації фразеологічних одиниць.

Фразеологічна система та її специфіка у системах французької та української мов. Ознаки фразеологічних одиниць та їхня характеристика, визначена типологічним аналізом порівняння лексичних систем двох мов: структурні, функціональні, семантичні типи фразеологічних одиниць у французькій та українській мовах.